

Holstein: Det forekommer mig, at det vilde være en meget ynkværdig Stilling at indtage, hvis en ansvarlig Statsminister, som havde et bredt demokratisk Flertal i Folketinget bag sig, mente, at Højesteret havde tiltaget sig en statspolitisk Magtstilling, som den ikke havde forfatningsmæssig Ret til, og saa alligevel vilde bøje sig for dette Overgreb fra Højesterets Side. Hvis det ærede Medlem den Gang havde haft — hvad han nu ikke havde — det samme Flertal i Landstinget, saa burde jo efter hans Teori dette Flertal have vedtaget med det samme en Lov, som slog fast, at det var Lovgivningsmagten selv, der fortolkede autentisk sin Kompetence, og ikke Højesteret, saaledes at man var sikret imod et saadant Overgreb fra Højesterets Side, i Stedet for at folde Hænderne og paa Forhaand give op og sige: Hvis vi gør det, saa gør Højesteret saadan og saadan, og saa tør vi ikke gøre noget, vi, den suveræne Lovgivningsmagt, som kan gøre, hvad den vil.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Zahle har Ordet for en kort Bemærkning.

Zahle: Den Gang drejede det sig om at faa gennemført en Lov, der skaffede mange Millioner, uhyre meget Hartkorn og mange Tønder Land til at bygge Husmandshjem for her i Danmark, og denne Lov gennemførte jeg saaledes, at jeg kunde forudse, at der fra Grevernes og Baronernes Side vilde blive rejst enhver Proces imod den, og at den Sag vilde komme for Højesteret; og da var det kun klogt, tror jeg, af mig at tage de faktiske Forhold i Betragtning og gennemføre Loven saaledes, at den kunde staa ogsaa for dette sidste Stormløb. Ellers havde vi jo faaet en uhyre Kamp, ud af hvilken der kunde være kommet meget af Interesse, men hverken Jord eller Mad til Husmandsfolk, og det var det, jeg var ude efter den Gang.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Rytter har Ordet for en kort Bemærkning.

Rytter: Det ærede Medlem Hr. Zahle var nu inde paa, at den Anskuelse, han forfægter her i Rigsdagen i Dag, havde han allerede i 1919. Men var det saa ikke urigtigt, at hele den daværende Rigsdag fik det modsatte Indtryk, nemlig at det ærede Medlem Hr. Zahle mente, at det var Domstolene, der skulde afgøre det Spørgsmaal, og derfor kunde man ikke gaa videre, end man gjorde? Mener det ærede Medlem vir-

kelig, at han havde Lov til at fremsætte den Anskuelse den Gang, uagtet han ikke selv nærede den, blot for at faa en Lov gennemført? Burde det ærede Medlem ikke have sagt: Jeg deler ikke denne Anskuelse, men ifølge gældende Praksis afgør Højesteret det Spørgsmaal? (*Zahle:* Det var ogsaa det, jeg sagde). Nej, der staar ikke et Ord i Rigsdagstidenden om det, tværtimod siger det ærede Medlem til Socialdemokraterne „den rigtige Bemærkning“: Husk paa, at Domstolene har noget at sige. Der staar ikke et eneste Sted et Ord om, at det ikke er den daværende Ministers Mening. Og naar endelig det ærede Medlem havde denne Mening, som han har i Dag, og var kommet i en saadan Knibe, som han var i i 1919, at han for at faa en Sag gennemført maatte fremstille Forholdet paa en helt anden Maade, end hans Mening var, hvorfor kom han saa ikke under Grundlovsforhandlingerne i 1920 med et Forslag om, at Domstolene ikke kunde afgøre Spørgsmaalet? Det gjorde det ærede Medlem ikke. Det ærede Medlem var forleden Dag inde paa, at Nellemann optraadte anderledes som Politiker, end det ærede Medlem troede han vilde have optraadt som Dommer. I dette Tilfælde optræder det ærede Medlem anderledes i Dag, end han optraadte, den Gang han stod som den ansvarlige, og jeg tror, at da optraadte det ærede Medlem i Overensstemmelse med sin virkelige Mening.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Zahle har Ordet for en kort Bemærkning.

Zahle: At det ærede Medlem Hr. Rytter ikke forstaar, hvad jeg har sagt, er jeg uden nogen Skyld i. Jeg gjorde den Gang den rigtige Bemærkning, at den faktiske Tilstand var saadan her i Landet, at vi maatte vente, at den Lov vilde komme for Domstolene, og at det derfor var rigtigt, at vi indrettede os saaledes, at den ikke vilde blive omstødt af Domstolene. Deri ligger slet ikke nogen Tagen Stilling til det statsretlige Spørgsmaal, hverken til den ene eller til den anden Side. Jeg har aldeles intet Haab om nogen Sinde at faa det ærede Medlem Hr. Rytter til at forstaa, hvad jeg siger, og det er mig for Resten ogsaa det samme.

Axel Møller: Det ærede Medlem Hr. Zahle udtalte forleden Dag, at jeg havde gjort ham Uret ved at betegne hans Arbejde i al Almindelighed som overfladisk, og fandt det endogsaa nødvendigt at hen- vise til sin 30-aarige Rigsdagsvirksomhed,